

SPLOŠNI AKT O PODELJEVANJU PRIZNANJ ZAPS

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije

Ljubljana, Junij 2021

SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen (namen priznanj)

(1) Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) v skladu s svojimi pristojnostmi podeljuje strokovna priznanja za največje dosežke svojih članov na področju arhitekture, krajinske arhitekture in prostorskega načrtovanja. Namen priznanj je, da stimulira ustvarjalno delo, usmerja pozornost širše javnosti na kakovostno arhitekturo in ureditve odprtega prostora, kakovostno prostorsko načrtovanje in njihovo kulturno razsežnost ter da pridobi predloge ZAPS za druge nagrade.

(2) ZAPS podeljuje tudi priznanja za posebne organizacijske in širše strokovne prispevke pri razvoju in uveljavitvi institucije in stroke. Priznanje dobi član ZAPS oziroma podjetje ali avtorska skupina, v kateri deluje član ZAPS.

(3) Priznanja so častna (in niso finančna).

2. člen (vrste priznanj)

ZAPS podeljuje strokovna, organizacijska in širša priznanja.

3. člen (strokovna priznanja)

(1) Strokovna priznanja so:

- Zlati svinčnik – priznanje za odlično realizacijo, ki se lahko podeljuje v naslednjih kategorijah:
  - stanovanjska hiša (z manj kot petimi stanovanji),
  - večstanovanjska stavba (z več kot štirimi stanovanji),
  - poslovna stavba (administrativne in proizvodne stavbe),
  - javna zgradba (izobraževalna, turistična, zdravstvena, trgovska, rekreacijska, razvedrilna ...),
  - notranja oprema,
  - krajinska ureditev (parki, pokopališča, rekreacijska območja ...),
  - vrt,
  - urbani prostor (ureditev odprtega javnega prostora ali kompleksa stavb).
- Zlati svinčnik – priznanje s področja prostorskega načrtovanja, ki se lahko podeljuje v naslednjih kategorijah:
  - usklajen predlog oziroma sprejet prostorski načrt (prostorski načrt lokalne skupnosti, regije, države ali čezmejne ureditve, smiselno soroden načrt ali izvedbeni prostorski načrt),
  - študije, strokovne podlage in raziskave na področju prostorskega načrtovanja.
- Patinasti svinčnik – priznanje za odlično realizacijo starejšega datuma, katere kvalitetno načrtovanje in izvedba sta se potrdila z leti obstoja in uporabe.
- Platinasti svinčnik – priznanje za obsežen opus avtorja in vrhunske dosežke na področju arhitekture, krajinske arhitekture ali prostorskega načrtovanja.

(2) Kategorije posameznih priznanj iz predhodnega odstavka tega člena so informativne, saj se priznanja podeljujejo v skladu s trenutno situacijo in kakovostjo prispelih del. Komisija se lahko odloči, da katerega izmed priznanj ne podeli, pri čemer mora svojo odločitev argumentirati.

(3) Upravni odbor ZAPS lahko s sklepom ustanovi posebno priznanje v katerikoli kategoriji strokovnega priznanja Zlati svinčnik, v kolikor ugotovi, da je to kategorijo treba dodatno izpostaviti. Svojo odločitev mora utemeljiti.

4. člen (organizacijska in širša priznanja)

Organizacijska in širša strokovna priznanja so:

- Diploma ZAPS – priznanje za posamezen pomemben organizacijski prispevek pri razvoju in uveljavitvi ZAPS ter stroke.
- Častni član ZAPS – priznanje za največje in obširnejše organizacijske ter strokovne prispevke pri razvoju in uveljavitvi ZAPS in stroke.
- Zlata kocka ZAPS – priznanje za izobraževanje otrok in mladostnikov s področja arhitekture in grajenega okolja. Nacionalno priznanje Zlata kocka organizira ZAPS s partnerji: ministrstvi, pristojnimi za področje kulture, za področje za šolstva in športa ter za področje okolja in prostora, Zavodom RS za šolstvo, Muzejem za arhitekturo in oblikovanje ter Univerzo v Ljubljani, Fakulteto za arhitekturo.

5. člen (pogoji za kandidiranje)

(1) Realizacije lahko za priznanje Zlati svinčnik kandidirajo samo enkrat.

(2) Za priznanje Zlati svinčnik lahko kandidirajo realizacije, ki niso starejše od petih let, razen za realizacije v kategorijah krajinske ureditve, vrtovi in urbani prostori, v katerih je možno kandidirati tudi z realizacijami, ki so nastale v obdobju zadnjih desetih let, v kolikor je narava ureditev takšna, da je njihova končna podoba lahko vidna šele po preteku daljšega časovnega obdobja.

(3) Za priznanje Patinasti svinčnik lahko kandidirajo realizacije, ki so praviloma starejše kot deset in hkrati manj kot trideset let.

(4) Za priznanje zlati svinčnik lahko kandidirajo le člani ZAPS. V primeru, da je avtorjev realizacije več, mora biti vsaj eden od njih član ZAPS. Priznanja Patinasti svinčnik se lahko podeli tudi nekdanjim članom ZAPS oziroma nečlanom ZAPS, če gre za realizacijo, ki je nastala pred letom 2004. Ostala priznanja iz 3. in 4. člena tega splošnega akta se lahko podeli tudi nečlanom ZAPS.

(5) Za priznanja ZAPS lahko kandidirajo člani ZAPS z realizacijami, ki so legalne in skladne z veljavno zakonodajo, ki ureja področje gradnje in urejanja prostora. Realizacije, ki so javne investicije, morajo biti skladne z Zakonom o javnem naročanju.

(6) Člani komisij, njihovi sodelavci in ožji družinski člani, skrbniki komisij, predsedniki matičnih sekcij, ki predlagajo člane žirij ter predsednik ZAPS, ki člane žirij potrjuje, ne morejo kandidirati za priznanja. Lahko pa s svojimi deli sodelujejo na pregledni razstavi.

(7) Pogoji za kandidiranje za priznanje Zlata kocka se določijo v razpisu. Vsi projekti, ki prejmejo priznanje Zlata kocka, se nominira za svetovne nagrade Golden Cubes Awards, ki jo podeljuje Svetovna zveza arhitektov [UIA](#).

6. člen (kriteriji za izbor)

- (1) Kriteriji za podeljevanje priznanj so vsakokrat opredeljeni v razpisnih pogojih oziroma jih izoblikuje komisija ob svojem delu, vendar pa morajo vse nagrajene realizacije slediti kriterijem za trajnostno gradnjo.
- (2) Kriterij za izbor Patinastega svinčnika so kvalitetno fizično staranje objekta, njegova funkcionalnost, sprejetost med uporabniki in javnostjo, njegova fleksibilna raba, morebiten pozitiven vpliv na različne kontekste ter aktualnost objekta za arhitekturno ali krajinskoarhitekturno stroko. S Patinastim svinčnikom se nagradi objekte, ki so s staranjem in z uporabo dodatno pridobili na vrednosti in pomenu za uporabnike, okolje in stroko.

POSTOPEK KANDIDIRANJA

7. člen (objava razpisa za priznanja)

- (1) ZAPS objavi razpis za priznanja najpozneje pet mesecev pred Dnevom arhitektov, razen za priznanje Zlata kocka, ki ga ZAPS objavi najpozneje pet mesecev pred podelitvijo priznanja.
- (2) Razpis za priznanja se objavi na spletni strani ZAPS.
- (3) Razpis vsebuje podatke o razpisanih priznanjih ZAPS, navodila za prijavo, roke za oddajo posameznih kandidatur, obliko in način kandidature za posamezno priznanje.
- (4) V razpisu so objavljeni kriteriji za izbor posameznih priznanj.

8. člen (rok za oddajo kandidatur)

Če v razpisu iz predhodnega člena tega splošnega akta ni drugače opredeljeno, morajo predlogi za priznanja prispeti na sedež ZAPS najpozneje 60 koledarskih dni pred podelitvijo.

9. člen (kandidature za priznanje Zlati svinčnik)

- (1) Za priznanje Zlati svinčnik kandidirajo člani ZAPS, kot avtorji predlaganih del, sami.
- (2) Kandidature za Zlati svinčnik se oddajo v obliki plakata in prijavnega obrazca, kot je to opredeljeno v 14. in 15. členu tega splošnega akta.
- (3) Vsak član ZAPS lahko v kandidaturo za priznanje Zlati svinčnik pošlje največ tri (3) svoje realizacije letno.

10. člen (predlogi za priznanje Patinasti svinčnik)

- (1) Predloge za Patinasti svinčnik lahko podajo člani komisije sami, matične sekcije in drugi organi ZAPS, člani ZAPS ali druga zainteresirana (strokovna) javnost.
- (2) Komisija lahko predhodno pozove matične sekcije, da posredujejo svoje predloge za priznanje Patinasti svinčnik.
- (3) Predlogi morajo biti ustrezno pisno obrazloženi in dodatno dokumentirani s fotografskim ali drugim gradivom, da je komisiji omogočeno objektivno odločanje o predlogu za priznanje.

11. člen (predlogi za priznanje Platinasti svinčnik)

(1) Predloge za Platinasti svinčnik lahko podajo člani komisije sami, matične sekcije in drugi organi ZAPS, člani ZAPS ali druga zainteresirana (strokovna) javnost.

(2) Predlogi za Platinasti svinčnik morajo biti pisno obrazloženi.

12. člen (predlogi za Častne člane ZAPS in za Diplomato ZAPS)

(1) Predloge za Častne člane ZAPS in za Diplomato ZAPS poda Upravni odbor ZAPS.

(2) Upravni odbor ZAPS lahko predhodno pozove predsednike matičnih sekcij, da posredujejo svoje predloge za obe priznanji. Predlogi matičnih sekcij morajo biti pisno obrazloženi.

13. člen (predlogi za Zlato kocko ZAPS)

Način podajanja predlogov za nagrado Zlata kocka se podrobno določi v razpisu iz 7. člena tega splošnega akta.

14. člen (oblika plakata za Zlati svinčnik – priznanje za odlično realizacijo)

(1) Predstavitve je treba poslati v obliki plakata na trdi podlagi, na katerem so navedeni ključni podatki o projektu, skladno z vsebino razpisa iz 7. člena tega splošnega akta. Na plakatu je prikazana realizacija na čim bolj razumljiv način, ki ustrezno razloži bistveno vsebino in kakovost projekta. Plakat se lahko odda tudi v digitalni obliki. Obliko oddaje in natančnejšo vsebino plakata se podrobneje določi v razpisu.

(2) K prijavi je treba priložiti izpolnjen Prijavni obrazec, na katerem so podrobnejši podatki o objektu, avtorjih, projektantu, investitorju in izvajalcih, kot to določajo pogoji razpisa ter kratek opis realizacije z največ 1500 znaki s presledki. Prijavni obrazec mora biti opremljen z žigom in podpisom člana ZAPS.

15. člen (oblika plakata za Zlati svinčnik – priznanje s področja prostorskega načrtovanja)

(1) Predstavitve je treba poslati v obliki plakata na trdi podlagi z ustrezno navedbo ključnih podatkov o projektu tako, skladno z vsebino razpisa iz 7. člena tega splošnega akta. Na plakatu so na čim bolj razumljiv način prikazane vsebine projekta, ki ustrezno razloži njegovo bistveno vsebino in kakovost. Plakat se lahko odda tudi v digitalni obliki. Obliko oddaje in natančnejšo vsebino plakata se podrobneje določi v razpisu.

(2) Komisija lahko zahteva vpogled v originalno gradivo.

(3) Ob prijavi je treba priložiti izpolnjen prijavni obrazec, na katerem so podrobnejši podatki o projektu, avtorjih in naročniku, kot to določa razpis ter kratek opis z največ 4000 znaki s presledki. Prijavni obrazec mora biti opremljen z žigom in podpisom člana ZAPS. Pri t.i. neavtorskih projektih, ki so nastali v okviru interdisciplinarnih načrtovalskih procesov, je v prijavi treba navesti ključne prostorske načrtovalce ter interdisciplinarno delovno skupino, posebej pa vodjo oziroma vodje projektov.

16. člen (oblika predstavitve za Zlato kocko)

Oblika predstavitve predlogov za kandidiranje za nagrado Zlata kocka se določi v razpisu iz 7. člena tega splošnega akta.

KOMISIJE IN SKRBNIKI

17. člen (Zlata komisija za odlično realizacijo)

- (1) Strokovna priznanja Zlati svinčnik za odlično realizacijo se podeljuje vsako leto. Podeljuje jih »Zlata komisija za odlično realizacijo«, ki jo na predlog predsednikov matične sekcije arhitektov in matične sekcije krajinskih arhitektov vsako leto potrdi predsednik ZAPS.
- (2) Komisijo sestavljajo trije arhitekti in en krajinski arhitekt z ustreznimi referencami na področju arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture, ki so lahko tudi nečlani, vsaj eden pa mora biti iz druge države. Med njimi mora biti vsaj en mednarodno uveljavljen kritik ali teoretik s področja arhitekture ali krajinske arhitekture ter en strokovnjak s področja trajnostne gradnje.
- (3) Člani komisije morajo biti izbrani tako, da se zagotovi neodvisnost njihovih odločitev. Člani komisije med seboj izberejo predsednika komisije.
- (4) Komisija o ocenjevanju piše zapisnik, ki mora obsegati seznam vseh prispelih realizacij in sklep o podelitvi priznanj z obrazložitvijo.
- (5) Člani komisije morajo biti potrjeni najkasneje do objave razpisa iz 7. člena tega splošnega akta, to je pet mesecev pred Dnevom arhitektov.
- (6) Zlata komisija za odlično realizacijo lahko predlaga dodatnega člana komisije, ki ga potrdi upravni odbor ZAPS«.

18. člen (Zlata komisija za področje prostorskega načrtovanja)

- (1) Strokovna priznanja Zlati svinčnik na področju prostorskega načrtovanja se podeljujejo vsako drugo leto. Podeljuje jih »Zlata komisija za področje prostorskega načrtovanja«, ki jo na predlog predsednika matične sekcije prostorskih načrtovalcev potrdi predsednik ZAPS.
- (2) Komisijo sestavljajo štiri strokovnjaki iz prostorskega načrtovanja z ustreznimi referencami, ki so lahko tudi nečlani ZAPS, praviloma eden iz druge države. Člani komisije morajo imeti interdisciplinarno sestavo in odražati regionalno zastopanost, med njimi pa mora biti vsaj en arhitekt in en krajinski arhitekt, oba pooblaščenca prostorska načrtovalca, vsaj eden član komisije pa mora biti mednarodno uveljavljen kritik ali teoretik s področja prostorskega načrtovanja.
- (3) Člani komisije morajo biti izbrani tako, da se zagotovi neodvisnost njihovih odločitev. Člani komisije med seboj izberejo predsednika komisije.
- (4) Komisija o ocenjevanju piše zapisnik, ki mora obsegati seznam vseh prispelih predlogov in sklep o podelitvi priznanj z obrazložitvijo.
- (5) Člani komisije morajo biti potrjeni najkasneje do objave razpisa iz 7. člena tega splošnega akta.
- (6) Zlata komisija za področje prostorskega načrtovanja lahko predlaga dodatnega člana komisije, ki ga potrdi upravni odbor ZAPS«.

19. člen (Komisija za Patinasti svinčnik)

- (1) O priznanju Patinasti svinčnik odloča Zlata komisija za odlično realizacijo iz 17. člena tega splošnega akta.

(2) Upravni odbor lahko v komisijo iz predhodnega odstavka tega člena za odlično realizacijo imenuje dodatnega člana, ki je sodeluje izključno pri dodelitvi priznanj za Patinasti svinčnik.

20. člen (Platinasta komisija)

(1) Strokovno priznanje Platinasti svinčnik se podeljuje vsako leto. Podeljuje ga »Platinasta komisija«, ki jo na predlog predsednikov vseh matičnih sekcij vsako leto potrdi predsednik ZAPS.

(2) Komisijo sestavljajo po en arhitekt, krajinski arhitekt in prostorski načrtovalec z ustreznimi referencami in poznavanjem slovenske arhitekturne, krajinskoarhitekturne in urbanistično-prostorske produkcije iz daljšega časovnega obdobja, ki so lahko tudi nečlani ZAPS. Med njimi mora biti vsaj en mednarodno uveljavljen kritik ali teoretik s področja arhitekture, krajinske arhitekture ali prostorskega načrtovanja.

(3) Člani komisije morajo biti izbrani tako, da se zagotovi neodvisnost njihovih odločitev. Člani komisije med seboj izberejo predsednika komisije.

(4) Komisija o ocenjevanju piše zapisnik, ki mora obsegati seznam vseh prispelih predlogov in sklep o podelitvi priznanj z obrazložitvijo.

(5) Člani komisije morajo biti potrjeni najkasneje do objave razpisa iz 7. člena tega splošnega akta.

21. člen (Komisija za Zlato kocko)

Komisijo za priznanje Zlata kocka se določi v razpisu iz 7. člena tega splošnega akta. Komisijo morajo sestavljati tako strokovnjaki s področja arhitekture kot s področja pedagoške stroke. V komisiji so lahko tudi drugi strokovnjaki.

22. člen (sklepi komisij o podelitvi priznanj)

(1) Odločitve komisij glede priznanj morajo biti zaradi pravočasne izdelave plaket in tiska kataloga sprejete najmanj 30 koledarskih dni pred Dnevom arhitektov.

(2) Sklepi o podelitvi priznanj morajo biti podani pisno in morajo biti podprti s kratkimi obrazložitvami, izbor priznanj pa mora biti oblikovan tako, da izbor nagrajenih del promovira kakovostno arhitekturo in ureditve odprtega prostora v širši javnosti v smislu dviganja zavesti o kulturni in ustvarjalni razsežnosti projektiranja in prostorskega načrtovanja.

(3) Komisija si mora, če je le mogoče, izbrane realizacije za priznanja Zlati svinčnik za odlično realizacijo in za priznanje Patinasti svinčnik ogledati na njihovi lokaciji.

(4) Sklepi glede priznanj so dokončni. Vsi, ki o tem odločajo, prevzemajo zanje polno moralno odgovornost.

(5) O morebitnih pritožbah glede kršenja pravilnika odloča Upravni odbor ZAPS. Odločitev je dokončna.

23. člen (skrbniki komisij)

(1) Matične sekcije predlagajo tudi skrbnike komisij, ki jih potrdi predsednik ZAPS. Skrbnik posamezne komisije je lahko samo ena oseba, lahko pa ima več komisij enega skrbnika.

(2) Naloga skrbnika je:

- voditi evidenco prejetih del v skladu s tem pravilnikom. Na razpis prejeta dela morajo biti ustrezno evidentirana, razvrščena v skladu s kategorijami in posameznimi priznanji,
- skrbeti za obveščenost komisij ter jim posreduje materiale za ocenjevanje,
- organizirati ogledne izbranih realizacij in
- voditi zapisnik ocenjevanja.

24. člen (podelitev organizacijskih in širših priznanj)

(1) Podelitev priznanja Diploma ZAPS potrdi Skupščinski svet ZAPS na predlog Upravnega odbora ZAPS.

(2) Podelitev priznanja Častni član ZAPS potrdi Skupščinski svet ZAPS na predlog Upravnega odbora ZAPS.

(3) Podelitev priznanja Zlata kocka ZAPS potrdi Skupščinski svet ZAPS skupaj s partnerji.

RAZSTAVA IN PODELITEV PRIZNANJ

25. člen (razstava)

(1) V okviru vsakoletne osrednje prireditve ZAPS Dan arhitektov se organizira pregledna razstava realizacij na področju arhitekture in krajinske arhitekture ter pregledna razstava prostorskih načrtovalcev.

(2) Ob razstavi se lahko izda katalog z vsemi prispelimi deli in obrazložitvami podeljenih priznanj, katalog lahko vsebuje tudi druge vsebine.

26. člen (slavnostna podelitev priznanj)

Priznanja se slavnostno podeli na vsakoletnem Dnevu arhitektov.

OBLIKA PRIZNANJ

27. člen (oblika priznanja Zlati svinčnik in Patinasti svinčnik)

Priznanje Zlati svinčnik in Patinasti svinčnik predstavljata plaketi s kovinsko maketo svinčnika ustrezne barve, na kateri je navedeno ime nagrajenega projekta, član ZAPS oziroma podjetje ali avtorska skupina v kateri deluje član ZAPS skladno z navedbami v prijavnem obrazcu ter ime oziroma naziv naročnika projekta.

Na plaketi so navedeni še sledeči podatki:

- naziv nagrajene realizacije oziroma dela in lokacija,
- leto realizacije,
- ime odgovornega projektanta in avtorjev,
- ime oziroma naziv investitorja ,
- logotip ZAPS ter predsednik ZAPS s podpisom in
- datum podelitve.

V primeru več avtorjev lahko ti naročijo kopije plakete, za katere sami krijejo materialne stroške izdelave.

28. člen (oblika priznanja Platinasti svinčnik)

Priznanje Platinasti svinčnik predstavlja kovinska plaketa z maketo svinčnika, na kateri je naveden nagrajenec.

Na plaketi so navedeni še sledeči podatki:

- logotip ZAPS ter predsednik ZAPS s podpisom in
- datum podelitve.

29. člen (oblika priznanja Častni član ZAPS in Diploma ZAPS)

Priznanji Častni član ZAPS in Diploma ZAPS predstavljata plaketa s svinčnikom, na kateri je naveden dobitnik priznanja.

Na plaketi so navedeni še sledeči podatki:

- logotip ZAPS ter predsednik ZAPS s podpisom in
- datum podelitve.

30. člen (oblika priznanja Zlata kocka ZAPS)

Priznanje Zlata kocka ZAPS predstavlja plaketa s kocko, na kateri je naveden nagrajenec.

Na plaketi so navedeni še sledeči podatki:

- logotip ZAPS ter predsednik ZAPS s podpisom in
- datum podelitve.

STROŠKI

31. člen (stroški)

(1) Stroške podeljevanja priznanj krije ZAPS iz svojih finančnih sredstev, lahko pa tudi iz sponzorskih in drugih prispevkov.

(2) Članom komisije se povrnejo stroški v skladu s trenutno politiko ZAPS.

Sprejeto na 59. Skupščini ZAPS dne 16. 6. 2021

Nande Korpnik
predsednik Skupščine Zbornice za arhitekturo
in prostor Slovenije

Tomaž Krištof
predsednik Zbornice za arhitekturo
in prostor Slovenije